

ie wel eens graag den heirweg verlaat om langs binnenpaden of ongebaande wegen zijn doel te bereiken, ziet meer merkwaardigheden dan de wandelaar, die bij uitgaven van den A. N. W. B. of bij Baedeker zweert. Een voorbeeld als bewijs.

Wandelende van Papendrecht, den dijk langs, sloegen wij een zijweg in en marcheerden toen dwars door het weiland, waar de sporen der boerenwagens de richting aanwezen naar het idyllisch gelegen dorpje Wijngaarden.

Onder den rook van dit dorpje, nog op Papendrechtsh grondgebied aan den zooeven aangeduiden „weg”, die de Matena'sche Scheikade heet, staat een flinke boerenwoning. Daarnaast, vóór men aan deze hoeve komt, ziet men een stulp, opgetrokken van oude dunne planken. Deze planken grot, met een oppervlakte van ongeveer 8 vierkante meter, en een hoogte van slechts 2½ meter heet sinds 1912 in officieele wetstaal: eene onbewoonbaar verklaarde woning. De soliede plank, waarop die woorden zijn geschilderd, doet nuttiger werk dan den enkelen voorbijganger vertellen, wat deze, ook zonder uitdrukkelijke mededeeling wel ziet. Die plank bedekt de „dépendance” van het zooeven beschreven logies. Deze „dépendance”, een smal loodsje aan den voorkant met jute lappen gesloten, was oorspronkelijk de woning van het gezin, dat nu het onbewoonbaar verklaarde „perceel” bewoont; nu dient ze tot bergplaats. Het gezin van Nomdo Versluys is er sinds wel op vooruitgegaan! We wandelden met een inwoner van Papendrecht; Versluys stond voor zijn huis. De eenstemmigheid van zijne en onze overtuiging dat 't warm was gaf gelegenheid tot een gesprek. Een sigaar maakte den bewoner van het huis, dat naar wet en recht geen huis meer is, spraakzaam.

Nomdo Versluys is op zijne wijze een filosoof. Voor zeven jaren was hij gerechtelijk uit zijn huis — de boerenwoning naast zijn stulp — gezet; hij had n.l. door tegenslag in zaken zijn huur niet kunnen betalen. Al zijn biggen waren gestorven; dat was de eerste oorzaak van zijn verval. Hij had toen lang gezocht naar een andere woning, doch zonder resultaat.

Zijn vak — hij handelt in biggen, kippen, konijnen, honden enz. — eischt, dat hij buiten woont, in de vrije natuur. Toen sloeg hij, die nooit timmeren had geleerd, zijn schuurtje op. Dan zaten zijn vrouw en kinderen ten minste droog. Maar toen 't winter zou gaan worden, toen moest een ietwat dichter gebouwd verblijf verrijzen. En Nomdo timmerde blijmoedig zijn betere woning, waarin hij nu sinds zeven jaar huist. Hij, zijn vrouw en acht kinderen, waarvan er nu twee „onder de menschen”

zijn, leven daar in pais en vree en in volkomen gezondheid. Man, vrouw en kroost, bij onze visite liepen er drie rond, terwijl de jongste in de bedstede sliep, zien er blozend uit, zien deplaise de met alle hygiëne spottende omstandigheden. We mochten gerust binnenkomen.

Een gedeelte van de „kamer” is ingericht tot slaapstede.

Vader en moeder slapen op de bovenste, de kinderen op de onderste krib. En, een compliment aan de huivrouw van Versluys, het laken dat eene hoeveelheid stroo dekte, was hagelwit. Moeten we van het meubilair nog iets zeggen? Of van het venster, dat een oppervlakte heeft van ongeveer een kwart van een vierkanten meter? We kwamen weer buiten. Voor één van zijn honden, vertelde Versluys, had men een honderd gulden geboden. Op onze opmerking dat we dan dat dier maar zouden hebben verkocht, antwoorden hij: kan je begrijpen. Voor een paar jaar heeft-i wel tweehonderd gulden voor me verdiend met mollenvangen.

En woordelijk zei Nomdo: „daardoor ben ik er bovenop gekomen!”

Wij zeiden al, dat de man filosofisch is aangelegd. „Kan je zoo 't kostje ophalen?” vroegen we. „Nou”, zei hij, „dat loopt wel. Heb je een dubbeltje te min, dan ben je

arm, heb je een dubbeltje te veel, dan ben je rijk. Maar ik kom er dan toch.”

Het polderbestuur en de gezondheidscommissie te Sliedrecht hebben al bij herhaling gepoogd, aan den „ondragelijken toestand” een einde te maken.

Het heet nu, dat deze lichamen zich opnieuw tot den Raad van Papendrecht zullen wenden met verzoek maatregelen te nemen om het gezin van Versluys van de Matena'sche Scheikade te verwijderen.

Allicht eischt de wet, dat dit geschiedt. Maar zal 't baten? Versluys zal enkele meters verder een nieuwe woning timmeren; de vliet geeft hem bruikbaar water, versche lucht heeft hij in overvloed en zijne behoeften en die van de zijnen, zijn niet heel groot.

Dan zullen er weer een paar jaar voorbijgaan en een nieuwe plank „onbewoonbaar verklaard” zal wel weer goede diensten bewijzen.

Of er dan geen oplossing is? Er zijn er wel twee.

Als de gemeente Papendrecht het huis koopt — en voor duizend gulden is dit te koop — waarover wij het in den aanvang hadden en het Versluys voor een kleinigheid van f1.— of 1.25 verhuurt, dan kan hij

De onbewoonbaar verklaarde woning van Nomdo Versluys van terzijde gezien.

Versluys met vrouw en drie van zijn acht kinderen.

zijn stulp verlaten en dan is aan de eischen van de woningwet voldaan.

En de andere oplossing?

Wij, — niet-verantwoordelijke menschen — wij mogen het wel zeggen: Men kan ten opzichte van Versluys... vergeten dat de „woning” onbewoonbaar is verklaard.

Gezien hoe de gezondheid in zijn gezin triomfen viert, kan men de officieele eischen der hygiëne... vergeten.

„Gevels aan de Hoogstraat te Rotterdam”.

Hiernevens een tweetal foto's van geveltjes, die op 't punt staan onder sloopershanden te vallen: In gevolge Raadsbesluit zullen deze huisjes plaats moeten maken voor een aan te leggen straat. Het zijn geveltjes van het „Heilige Geest- of Oude-Vrouwen-huis” welk huis, na aan zijn oorspronkelijk doel te zijn onttrokken, gediend heeft voor belasting-bureaux der gemeente Rotterdam.

(foto's Nijholt).

